

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség :
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős :
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
234. szám

Kiadóhivatal :
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Szombat, 1928. október 13.

Egry Gergely, a bucsuzó polgármester a tanács feloszlátásának okait nem tartja komolyaknak

Tegnap délután Bogdan Jönescu prefektushoz megérkezett a városi tanácsot feloszlátó intézkedés távirata. A felmentésről ma délelőtt beszélgetést folytattunk dr. Egry Gergellyel, a távozó polgármesterrel, aki a következő búcsúnyilatkozatot tette:

— Mindeztideig nem kaptam hivatalos értesítést a városi tanács feloszlátásáról, csupán magánértesüléseim vannak arról, hogy a prefektushoz megérkezett a feloszlátás rendelete. A feloszlátás indokait csak a lapokból ismerem. Nem tar-

tom azokat sem komolyaknak, sem elegendőknek ahhoz, hogy miattuk a tanácsot feloszlássák. Kijelentem,

hogy a tanács a működésében mindig törvényes alapon állott és Nagyvárad város polgárainak kollektív érdekeit mindig szem előtt tartotta. Ami a személyemet illeti, a jövőben is figyelemmel fogom kísérni a város jövőző vezetésének működését és tollal-tettel mindig sikra fogok szállni a város polgárainak és a város fejlődésének érdekében.

— Az Estilap hasábjairól fe-

jezem ki hálás köszönetemet a város tanácsosainak, úgy a megválasztottaknak, mint a hivatalbelieknek azért a támogatásért, melyben működésem alatt részesítettek. Meg vagyok győződve, hogy a város érdekében mindegyik a legtöbbet adta, amit csak adhatott. Az a szolidaritás, amely megnyilvánult Miloteanu vezérinspektor vizsgálata alkalmával, tanubizonyságot tett arról, hogy az én működésemmel a város polgársága megvan elégedve. Ezután is kérem az egész város polgárságát, hogy tüntessen ki engem a bizalmával.

testét is egy hatalmas beton-tömb alatt. A katasztrófia áldozatait vasárnap a főváros költségén temetik el.

BOGDAN VEZÉRFEL-ÜGYELŐ TEGNAP ESTE NAGYVÁRADRA ÉRKEZETT

Bogdan vezérfelügyelő, aki több rendőrfőtisztviselő ügyében ankétot tartott a multkoriban a rendőrségen, tegnap este Nagyváradra érkezett. Bogdan vezérfelügyelőt a pályaudvaron Puticiu Traján dr. rendőrprefektus fogadta, akivel hosszabb időn keresztül szívélyesen elbeszélgetett.

A vezérfelügyelő az éjszakát a Rimanóczy-szállóban töltötte és ma délelőtt látogatást tett a rendőrprefekturán. Értesülésünk szerint Bogdan vezérfelügyelő ezuttal nem hivatalos minőségben jött Nagyváradra és már ma délután vissza is utazik Bukarestbe.

Egy váradai guár autója összetűközött egy teherautóval

Súlyos autószerencsétlenség történt tegnap délután Élesd mellett. A Hartmann bóröndgyár Opel-autója összeütközött egy teherautomobilal.

Az autóban a cég egyik utazója foglalt helyet, aki több helyen éles zúzódásokat szenvedett.

A súlyosan sebesült soffört egy Nagyvárad felé tartó autó szállította be.

Tegnap éjjel ismét összedőlt egy ház Prágában

Az újabb borzalom részletei ismeretlenek

A hétemeletes bérház szörnyű katasztrófájának áldozatait még el sem temették, a romok között a mentési munkálatok hősiessége folyik és egy távirat ma újabb, beláthatatlan súlyosságú építési katasztrófáról repíti világsszeretét a hirt a csehek fővárosából. Prágában tragikus szenzációja van az épülő házoknak.

Prágából jelentik: A rendőrigazgatóság hivatalos közlése szerint, tegnap a késő éjjeli órákban a Lieben-negyedben egy épülőfélben levő ház összeomlott. A részletek még ismeretlenek. Valószínű, hogy hajléktalanok, akik éjszakára ott meghúzódtak, áldozatul estek a szerencsétlenségnek.

A szerencsétlenségnek.

Prágából jelentik: A Jagues druház épületének romhalmazatából eddig harminckét halottat ástak ki. A halottak közt megtalálták Puntmann építész holt-

A „Graf Zeppelin” már az Óceán felett repül Amerika felé

Tegnap, október 11-én reggel 8 órakor elindult Friedrichshafenből a „Graf Zeppelin” kormányozható léghajó, a német tudomány és technika csodás alkotása. A kormányozható léghajók első építőjének: Zeppelinnek nevét viseli ez a közel háromszáz méter hosszú

ballonnal felszerelt csodamű, a melyet dr. Eckener tervezett és épített, — ugyanaz az Eckener, aki 1924 novemberében „Z. R. III.” nevű léghajóján Friedrichshafenből körülbelül hetven óra alatt Lakehurstbe (Észak-Amerika) repült.

A „Graf Zeppelin” útjának egyes pontjairól már megérkeztek a jelentések. Először a keletfranciaországi Beltort látta a légi óriást, amely háromnegyed 10 órakor repült el az erődváros felett. Azután Lyon jelentette, hogy ott látták a „Graf Zeppelin”-t Marseille irányában repülni.

Röviddel Lyon után a léghajó megváltoztatta irányát: nyugat felé fordult. Valószínűleg Bordeaux körül hagyta el a „Graf Zeppelin” az európai szárazföldet.

Barcellonából jelentik, hogy ott csütörtökön délután 6 óra 50 perckor repült át a „Graf Zeppelin”.

Kállay Tibor óriási többséggel győzött Nagykanizsán

A magyarországi politikai élet egyik nagyon fontos eseménye az a választás, amely tegnap zajlott le Nagykanizsán. Amikor ugyanis Gömbös Gyula belépett Bethlen István gróf egységes pártjába, Kállay Tibor liberális érzelme levonta a konzekvenciákat. Kijelentette Kállay, hogy ezután ő nem marad a magyar kormánypárt tagja és lemond a mandátumáról. Gömböst azóta hadügyi államtitkárrá nevezték ki, Kállay Tibor lemondása körül pedig a politikai szenvedélyek nagy hullámokat vertek föl.

Kállay újból fellépett Nagykanizsán a kormánypárti Bazsó Józseffel szemben. A választási harc — a nyílt szavazás mellett is — nagyon izgalmas volt, habár Kállay az első pillanattól fogva vezetett és Budapesten már délben tudták, hogy Kállay feltartóztatatlannul győzni fog.

Késő éjjel hozták nyilvánosságra Nagykanizsán a választás eredményét, amely szerint Kállay tulnyomó szótöbbséggel győzött. Kállay 3772 szavazatot kapott, míg a kormánypárti Bazsóra, csak 1775-en szavaztak le. Az eredmény kihirdetése a késő éjszakai órákban Nagykanizsán nagy lelkesedést keltett.

Darazsakon és cserebogarakon sikerült a fejátültetés

A sebészet korszakalkotó fordulata áll be, ha a kísérletek sikerülnek

Prágából jelentik: Az orvostudomány érdeklődése ma a transzplantáció problémája felé fordul, vagyis egy eleven *organizmus* valamely része más *organizmusba* való átültetésének idáig meg nem oldott kérdése felé.

Az eddigi kísérletek eredményei máris oly meglepőek, hogy újabb és újabb, egyenesen fantasztikus kísérletekre csábítják a tudósokat. Ha ezek az experimentumok beválnak, a sebészeti tudományban korszakalkotó fordulat áll be.

Elégé ismeretes, milyen jótétéményt gyakorolt az orvostudomány a háború sebesülteivel szemben, amikor *füleket, orrokat, sőt csontokat is, amiket elvitt a srappell, vagy a gránát, ujakkal nótolt.* Az újabb időben nagy feltűnést keltettek azok a *mirigvátültetések, amelyek az elaggott emberekbe friss életenergiát öntöttek.*

Ujabb sikerült bogarak fejét más bogarak törzsére átültetni. A kísérlet várakozáson felül sikerült.

Az experimentum céljaira azért választották a bogarakat, mert a tudomány tapasztalata szerint a bogár *fejének eldőlése után elég hosszú ideig él.*

Epen most számol be ilyen-

fajta kísérleteiről *Plavistrzikov* az ismert természettudós.

Kísérleteit darazsakon és cserebogarakon végezte. Az operációt úgy vitte véghez, hogy a bogarakat *kloroformmal elkábította, aztán megtett minden szükségessé, hogy a vérzés ne legyen túlságosan erős.* Ez a körülmény természetesen, főfeltétele annak, hogy a műtét sikerüljön. Sikerrel koronázott kísérlete után a tudós igen fontos természeti titoknak akart a nyitjára jutni. Elsősorban azt akarta megállapítani, hogy *miképpen viselkedik a bogár, ha egy másnemű bogár fejével cseréli ki a fejét.*

A megfigyelés, amit a természettudós végzett, meglepő volt. A *fejátültetés teljesen megváltoztatta a bogár karakterét, az új fej az előbbi tulajdonos egyéniségét oktrojálta a kísérleti bogárra.*

Igy a nőstényfejjel ellátott himdarázs eleséget keresett a fiókák számára. A nőstény darázs pedig, amely törzsére himfejet ültettek át, egyszerűen támadó lett.

A második kérdés, amelyre *Plavistrzikov* feleletet keresett, sebészeti természetű volt. A tudós azt kutatta, vajon az *átültetett fej gyorsan nő-e oda a törzshöz és milyen változásokat idéz el őa szervezetben.*

A kísérlet ebben az irányban is kielégítően folyt le. Bebizonyosodott, hogy a bogár minden életműködése az operáció után az új fej agyműködésének van alárendelve.

Plavistrzikov sikerein felbuzdulva, kísérleteit most már a bogaraknál magasabbrendű lényeken folytatja.

* A munkaközvetítő hivatal (Alexandri v. Teleki-utca 3.) szakképzett iparosok és munkások számára alkalmazást ingyen szerez.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek, okt. 12. este 8 órakor: *Hókuszpókusz.* (2-odszor. Napibérlet 4. sz. B) bérlet. Sorozatsz. 22.)

Szombat: román előadás. Vasárnap d. u., este: román előadások.

Vasárnap este fél 9-kor: *Marusja.* (Ujdonság másodszor. Bérletszünetben.) Sorozatsz. 24.

Hétfő, okt. 15. és a következő napokon: *Eva grófnő.* (Operette-ujdonság.)

Hókuszpókusz. Ma este lesz a második előadása *Curt Goetz* *Hókuszpókuszának.* A ma esti előadásban is *Petrócy Aliz, Hoykó Ferenc, Mihályfi László, Kemény László, Tóth Elek, Lantos Béla, Balázs, Mécsáros* játsszák a vezető szerepeket. A *Hókuszpókusz* ma esti előadását B) bérletben tartja meg a színház.

Marusja: vasárnap este. A román színház igazgatósága vasárnap estét átengedte a magyar előadás céljaira s így vasárnap este megismétlik a premieren nagy sikert aratott *Marusját, Lew Urwancow* regényes szindarabját. A vezetés szerepeket ezúttal is *Marsi Gizi, Petrócy Aliz, Benes Ilona, Körösi Juci, Hoykó Ferenc, Lantos Béla, Kemény László, Mihályfi László, Tóth Elek* játsszák. A *Marusja* második előadását bérletszünetben tartják meg. Az előadás kezdete fél 9 órakor.

— **Eva grófnő bemutatója** a jövő héten lesz. Lázás és izgatott érdeklődés előzi meg az *Eva grófnő* jövő heti bemutatóját. Budapesten és Kolozsváron óriási sikert aratott az *Eva grófnő* és meg van minden remény arra, hogy Nagyvárad is olyan tetszéssel fogja fogadni az *Eva grófnőt*, amelyet ez az izgalmas, érdekes librettó és csillogó muzsikája operett megérdemel. Az *Eva grófnőben* fog bemutatkozni az egész operett együttes, akiket még nem láttak és az egész jövő hét műsora az *Eva grófnő* sikere jegyében fog lefolyni. Az *Eva grófnő* főszerepeit *Karácsonyi Ili, a társulat énekes primadonnája, Kondor Ibolya, Kun Magda, Sólyom Győző, Tompa Béla, Jhász Aladár, Leöwey Leó* és *Selmezi* játsszák.

Megbízható minőségben vásznak, chiffonok, damasztok
LEITNER MARTON R. T.-nél

Jól akar mulatni? Próbón ma az Apollóba!

Krausz Simon és a sváb rezesbanda

Mulatságos történet a Svábhegy szüreti mulatságáról

(*Budapesti levél.*) Minden esztendőben a Svábhegy öslakói szüreti mulatságot rendeznek, ahogy ők mondják „rezes pondával” és „pantériummal”.

A bandérium és a rezes banda a főútvonalon vonul végig és nagy kapacitásnak számít az a villatulajdonos, ahol a villa előtt megáll a menet és zenével invitálják meg a villa és szőlőtulajdonost a svábhegyi szüreti mulatságra. Ilyen kitüntetésben szokott részesülni természetesen *Krausz Simon*, a „Putakészen” kívül Pesten is népszerű bankár, aki minden egyes alkalommal jelentős összeggel szokta megváltani a szüreti mulatság belépő jegyét.

Vasárnap délután fél három óra tájban megjelent a lovasbandérium és a rezes banda *Krausz Simon* villájának ablakai alatt s a Pestről kikölcsonzott árvalányhaj, valamint nemzeti fehérnemű meglobogtatása után, nagy éljenzéssel fogadták a nép körében megílenő bankvezért, aki viszont pusztán kalapját lengtetve köszönte meg a megtisztelő látogatást. Majd egyszerre rákezdett a rezes banda és fülskegítő lármával töltötte be az egész környéket. Ezeknél rekedtebb trombiták, hasadtabb vadászkürtök még nem üvöltöttek egy nyolctagu rezes banda hangversenyén. *Krausz Simi* ijedten fogta be a füleit és riadtan nézte az ütött-kopott hangszereket, amelyek bizony gyűröttek, horpadtak, megviseltek és szármalmas külsejűek voltak.

A recsegő hangszerek is elhallgattak egy pillanatra és akkor megszólalt az egyik sváb zenész:

— *Pizony, méltóságos ur, már nagyon megrependeztek a drómbiták.*

— *Veszünk újat —* szólalt meg büszkén *Krausz Simon* — aki joggal érzi magát a svábhegyi rezesbanda patrónusának és máris benyult a zsebébe és tíz darab százpengős bankjegyet számolt le a rezesbanda vezetőjének kezéhez.

Krausz Simon jótékonyágát dallal adta hírül a rezesbanda az egész Svábhegynek és maga a bankvezér is könnyezve állott a meghatottságtól, míg az ócska hangszereken a köszönő dalt lejátszották a szüreti zenészek. De alig kanyarodott el a rezesbanda *Krausz Simon* villájától, mikor egyszerre csak abbahagyták a dalt és a karmester elkiáltotta magát:

— *Coltán! Filmos! Ide a jó drombidákat! Ezt vidd vissza az ócskáshoz! És hozd el a három bengő petét...*

Eddig van a történet...

Női ruhaszövedék és kabát posztók hallatlan olcsó árban
LEITNER MARTON R. T.-nél

október 23. Kedd

**Dohnányi
Telmányi
Marschalkó Rózsi
Schubert emlékünnepe**
a Katholikus Körben
Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában

Filmpalace

(Sas palota)

Ma 5,7 és 9 órakor
utoljára!

Hittérítő

(Rapa Nui kincse)
A kettős főszerepben:
LIANE HAID
Előzőleg Filmpalace Híradó.

Holnap először!
Hugó Victor regénye

**A nevető
ember**

Conrad Veidt, Mary Philbin
Mészkelten felemelt helyvarak

Apolló mozgó

Pénteken 5, 7 és 9 órakor

**Kacagó műsor
Kritzendorfból
vesztettem el
a szívemet**

Harry Liedtke legmulatságosabb filmje.
Ezenkívül minden előadásban:

Lipi-Lupi

kacagató bohózat 2 jelenetben
Játsszák: Beregi László, Nádas Ernő, B. Dénes Böske.
Rendes helyvarak.

Vasárnap délelőtt nagy
matiné műsor:

Cigánybecsület

Heyman-Szinkör

Ma és a következő napokon

Lon Chaney

legnagyobb és legszebb
alakítása a:

**Sanfranciscói
daemon**

Rendes helyvarakkal

Vasárnapi matiné:

**Szenvedélyes
láncosnő**

és Ligeti Máca fellépte

A váradi polgármester-kongresszus visszhangja a belügyminisztériumban

A városok szövetségének nagyváradi kongresszusán tudvalevőleg legfontosabb programpontok egyike volt: a közigazgatási törvény módosítása a várospolitikai szempontjából. E kérdés körül, mint emlékeztetés, nagy vita fejlődött ki és a felszólalók egytől-egyig a törvény számos fontos intézkedésének törvényhozási uton való megváltoztatását követelték. Válaszolt ezekre a felszólalásokra Vararu közigazgatási vezérfelügyelő, aki elismerte, hogy

a törvény igenis, módosításra szorul.

Ezeknek a felszólalásoknak sokkal hamarabb támadt visszhangjuk, mintsem hittük volna. Mint bukaresti tudósítónk táviratozza, a belügyminisztériumban tegnap ülést tartott az a bizottság, amelyet a közigazgatási törvény módosításának megvitatására már régebben kiküldöttek. Maga Duca belügyminiszter elnökölten ezen az

ülésen. A vita elsősorban arról forgott:

hogyan lehetne a közigazgatást még jobban decentralizálni, főleg a költségvetés gyakorlati alkalmazását illetően?

A községek és a megyék delegátusai hangsúlyozták, hogy elvégre, ők mégis csak jobban tudják, mint a minisztérium, hogy mire van szükségük és jobban ismerik bevételeiket, ennélfogva

a kiadás- és bevétel-rovat összegeinek megszámlálását

ban nekik minél szélesebb körű szabadságot kell hagyni.

Ezekkel az argumentumokkal szemben a centralizáció hívei rámutattak azokra a visszaélésekre, amelyeket az ország

különböző városaiiban és megyéiben, a községi autonomia tágabb értelmezése folytán elkövettek a vezetők.

A bizottság egyelőre nem határozott. Legközelebb folytatják a vitát.

Grock a bohóc nem diszdzektora a pesti egyetemnek és nem volt házitáitatója a magyar miniszterelnöknek

Amikor Grock, Páris kedvence megjelenik a Palace musik-halle színpadán toprongyos nadrágjában, groteszk maszkjában, még mielőtt egy szót is szólhatna, hatalmas kacagás rázza meg a fola-

kat. Ellenállhatatlanul komikus. Ő maga a neveltségesség, az ügyetlenség, szögletesség. A francia lapok rendszerint úgy titulálják: „a nagy ripacs”. Ilyenkor, amikor a színpadra jön, a teremben szorongó kacagástól könnyes szemű magyarok nem kis büszkeséggel sugják egymás fülébe:

— Ő is magyar!

— Na persze, ő is Pesten tanulta.

Ez a Grock az elmúlt napoktan csaknem egy diplomáciai botrány középpontjába került. A francia sajtóban ugyanis egy hírlapi kacsa jelent meg, amely nem többet és nem kevesebbet akar a világgal elhitetni, minthogy

Grockot, a bohócot, a budapesti egyetem bölcsészettudományi fakultása diszdzektorrá avatta.

A budapesti egyetem természetesen megcáfolta ezt az alaptalan otromba hírt, amelyet azzal akartak valószínűvé tenni, hogy azt állították: hogy

Grock, a bohóc valamikor Bethlen István gróf magyar minisztereinek nevelője volt.

Akik eme hírt világgá röptették, nyilvánvalóan nem annyira Grock dicsőségét, mint inkább a budapesti tudományegyetemnek, valamint Bethlen Istvánnak neveltségessé tételét óhajtották szolgálni. Számításukban azonban tévedtek.

Mert azokat a párisi lapokat, amelyek bedőltek valamelyik nagyarettelen sajtóügynökség e vas-kos tréfájának, maga az intelli-

Mi lesz a háboru előtti állampapirokkal?

Az utódállamok pénzügyi konferenciája Bécsben

(A Nagyváradi Estilap bécsi szerkesztőségétől.) Az egykori osztrák-magyar monarchia papir- és aranyjárdékainak immár tíz év óta vajdó és még mindig megoldatlan problémája ügyében Ausztria, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Románia, Jugoszlávia és Olaszország delegátusai október 12-én új konferenciára ülnek össze Bécsben.

A legfontosabb és legsürgősebb megoldást igénylő kérdés a papírpárdékok deficitjének rendezése, ami eddig a különböző államok mérlegeinek hiányossága miatt nem sikerült. A papírpárdékok közé tartoznak az osztrák papírokon kívül

a 4 százalékos magyar koronajárdék, a 4 százalékos magyar földmentesítési kötvények is.

A külföldi hitelezők tudvalevőleg nincsenek megelégedve a békeszerződésekben meghatározott beváltási kulcsokkal és nagyobb kvótákat követelnek. A valorizáció azonban nem vihető keresztül, mivel ebben az esetben a belföldi kötvénytulajdonosokat is ki kelle-

ne elégiteni, erre pedig az adós utódállamok nem hajlandók.

A bécsi tanácskozások második fontos programpontja az örökös s amortizációs járdékok ügye. Mindenekelőtt az 1910. és 1913. évi osztrák, illetőleg magyar aranyjárdékok ügye vár megoldásra. Az utódállamok konferenciájának elnöksége ebben a kérdésben közvetítő javaslatot dolgozott ki. Eszerint az utódállamok a fennálló deficitet 15 éven át, 1931-től, 1945-ig fizetnék ki emelkedő részletekben. Ez amortizációs terv szerint a jelenlegi kamattételek a következőképpen emelkednének:

Osztrák és magyar aranyjárdékok 1935 január 1-től 43 százalékra és így tovább fokozatosan 1940 január 1-től 43 százalékra. Az 1910 és 1913. évi magyar járdékoknál 1925 január 1-től 30 százalékra és így fokozatosan 1940 január 1-től 43 százalékra.

Az egyes utódállamoknak a bécsi konferencián nyilatkoznok kell arról, hogy mi az álláspontjuk ezeket az amortizációs terveket illetően.

Filmpalace Szombattól

A nevelő ember
A nevelő ember
A nevelő ember
A nevelő ember
A nevelő ember

Igy nő az érdeklődés a „Nevelő ember” iránt

gens francia közönség nevelte ki. Az egyik ilyen párisi lap, a „Liberté”, amely úgy látszik mégis objektív szeretett volna lenni, elkészített échojában még szükségesnek tartja utólag is visszatérni ez ügyre, megjegyezve, hogy utána-járt a dolognak s Grock sohasem volt sem filozófia-szakos egyetemi hallgató, sem nevelő, hanem mint „magas-iskola”-beli szoké kezdte pályáját s Bethlen István gróf gyermekeinek a lovaglás művészetét tanította.

Mussolini a sajtó hivalásáról

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Mussolini a Chigi palotában fogadta a fascista sajtó szerkesztőit és beszédet intézett hozzájuk. Beszédében hangsúlyozta Mussolini a sajtó nevelő hatását, valamint a sajtóiskola szükségességét. Ez után dicsőítette Mussolini a fascista-sajtót, amely teljes harmóniában dolgozik a kormánnyal és gyakorolja befelé a kritika jogát, tehát lényeges tényezője az állami életnek.

Majd az újságíráról és újságstílusról emlékezett meg Mussolini és programot adott arról: hogyan kell írni. Kiemelte, hogy ne a személyi kultusz, ellenben ügyszereket vezesse a szerkesztőket. Szólt a sajtó tevékenységéről, amelyek abban nyilvánulnak, hogy a lapok a mayerlingi tragédia változatát, vagy Josephine Baker, a „fekete Vénusz” élményeit, vagy jelentéktelen házi perpatvarokat reprodukálnak.

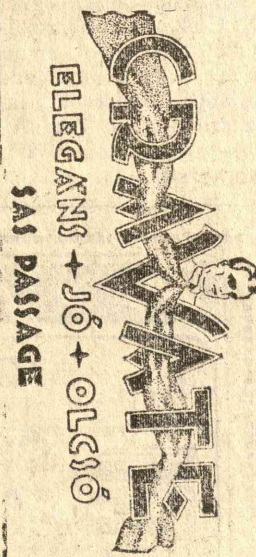
Végül hangsúlyozta a „Duce”, hogy a fascista sajtónak minden szabad, csak szigorúan vett, alapvető politikai kérdésekben tartózkodnia kell a kritika jogától.

Mussolini beszédét nagy tetszéssel fogadták az újságírók.

Parisien áruház feloszlik

Bulevardul Regele Ferdinand 5. Park-épület

Kötött ruhák, férfi, női- és gyermek puloverek, kabátok, mellények, férfi ingek, nyakkendők, női divatruk, harisnyák, keztyűk stb. Minden előzetesen határozott árban kaphatók. A kirakatok cicsó áraiból meg lehet győződni.

Nevelő ember
Nevelő ember
Nevelő ember
Nevelő ember
Nevelő ember

Kérjük őszi és téli eredeti angol szövetraktárunk megtekintését, (minden vételkötelezettség nélkül).

BURBERRYS LTD. LONDON
vezérképviselője
Boris Goldberg, Oradea
Bul. Regele Ferdinand No. 5.

Nagyváradon keresnek két fiut, akik eltűntek Temesvárról

Azt hiszik, hogy mindkettő bűntény áldozata lett

A nagyváradai államrendőrség bűnügyi osztályához ma délelőtt távirati megkeresés érkezett a temesvári rendőrprefekturától. A megkeresés annak a feljelentésnek eredménye, amelyet két temesvári apa

kétségbeesésében tett.

Elpanaszolták, hogy fiaik nyomtalanul eltűntek. A feljelentők Berg Márton és Dávid Sándor vasutasok, akik mindketten a Temesvár—Józsefvárosban laknak. Mindkettőnek

van egy-egy tizennégy esztendő fia. Berg Antal inas a Radó és Weisz gépészeti cégnél. Ifj. Dávid Sándor pedig az Ecker-féle műbutorgyárban. A két jóbarát minden szabad idejét együtt töltötte. Dávid Sándornak volt egy biciklije, amelyen ketten gyakran tettek kirándulásokat. Hétfőn este, amikor hat órakor hazajöttek a munkából, meguzsonnáztak és elmentek biciklizni. Azt mondták, hogy vacsorára pontosan hazatérnek. Berg Antal a kerékpáron Dávid Sándor mögé ült, aki hajtott. A Bega partján haladtak és hozzátartozóik látták, amint kifelé tartottak a városból. Elkövetkezett a vacsora ideje, a két fiu azonban nem került meg. Szülőik előbb bosszankodtak, később azonban

a bosszankodás aggodalomná változott, mert már éjjel is elmúlt.

A két fiu nem került elő reggelre sem és tegnap egész napon át hiába várták őket. A szülők maguk is kutattak utánuk és találtak számos embert, akik látták a fiukat, amint kerékpárjukon egyre jobban távolodtak Temesvárról — még pedig Arad—Nagyvárad irányában. Alig hihető, hogy a két fiu pusztán kalandvágyból szökött volna, mert sem ruhát, sem pénzt, vagy élelmiszert nem vittek magukkal.

Ínkább valószínű az, hogy

(—drb.)

Az úrvezető.

Londonban történt, a város legforgalmasabb helyén. A nagyszerű, pompás figurájú angol forgalmi rendőr a tökéletes gép pontosságával kommandírozta a forgalmat. Egyszerre a mellékutcából egy autó száguldott elő, amely nem akart engedelmességni a kormány-pálcának. Az egész környék forgalma megállt erre a vakmerőségre. Ilyen már régen fordult elő Londonországban. Természetesen, mégis elfogták az autót és kiderült, hogy egy „úrvezető” hajítja. Az angol hadsereg egyik legkiválóbb tábornoka, aki a világháborúba ütközetet nyert és kitüntetést kapott.

A mi felfogásunk szerint, — persze — most kimagyarázkodások, bocsánatkérések következnek. A londoni rendőr azonban más véleményen van. Előállította az angol tábornokot a rendőrbíróaságon. Akárcsak valami hivatalos sofőr. És (ez már szinte hihetetlen) a rendőrbíróaság zsűrije nem szüntette meg azonnal a vizsgálatot, hanem egészen komoly tárgyalást tartott.

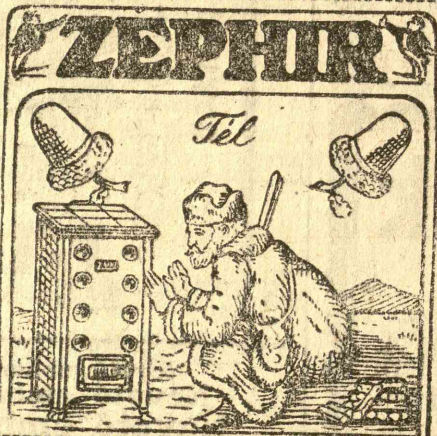
Szóba sem került a tárgyaláson, hogy a vádlott tábornok, nagytekintélyű társadalmi állású egyén és úrvezető. Csak arról beszéltek, hogy nem teheti meg angol ember józan ésszel azt, hogy nem engedelmességni az angol rendőrnöknek akkor, amikor ez szolgálatban van. A verdikt egybehangzó volt tehát: a tábornok nem volt józan.

Most nagy vita keletkezett afölött, mi okozta az úrvezető elméjének elhomályosodását. A rendőrorvos azt állította, hogy — bocsánat az erős kifejezésért — a tábornok egyszerűen be volt csipve. Valami mulatságból jött haza és olyan állapotban ült a volán mellé, amely nem méltó egy angol tábornokhoz és még kevésbé egy sofőröz.

A védelem szakértő orvosa más álláspontot hangoztatott. A tábornok tényleg nem volt beszámítható, de nem azért mert be volt rugva, hanem azért, mert a világháború megviselte idegeit. Nem szabad tehát megbüntetni, akármilyen szörnyű is bűne.

A rendőrbíróaság salomoni ítéletet hozott: végleg eltiltotta a vádlottat az autózástól. Aki háborúban egy hadosztályt vezetett, az még nem alkalmas arra, hogy egy autót kormányozzon. Ezer szerencséje mégis ennek a sofőrnek, hogy tábornok volt, mert különben nem uszta volna meg egy esztendőn alul.

Igy történt ez Londonban tegnapelőtt. És hogy nem jelentéktelen esemény, mutatja az is, hogy a „Daily Mail” a harmadik oldalon annyit ír róla, mint amennyi egy vidéki újság egész terjedelme. Jó lesz tudni és nem árt, ha nem csupán az autók importáljuk Angliából, hanem a közlekedési szabályokat is.

Ályhával fűt ma már a „Makk-ász” is. Ha jó kályhát akar, szerezze be már is.

10 kg. fűvel fűt egy 80 m²-es szobát 24 órán át

Leggazdaságosabb. Leghigiénikusabb. Világzsabadalom. Tartóssága örökös! Tíz évi garancia!

ARLAPOT KÉSZSÉGGEL KÜLD:

Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Mărăsești 8. Telefon 4-91.

868 Városi Irada: Str. Avram Iancu 8.

Acéllemez-redőnyök, Esslingeni faredőnyök. Vasszerkezeti cikkek.

szerencsétlenségnek, vagy bűnténynek estek áldozatul.

A rendőrség a nyomozás megindítására megkereste a környékbeli csendőrségeket, továbbá az egyes erdélyi városok rendőrségét is.

Borodi György komiszár az egyik detektívcsoporthoz bízta meg a Temesvárról titokzatos körülmények között eltűnt két fiu felkutatásával.

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA

Péntek: 5, 7 és 9 órakor: *Hittérítő*. (Liane Haid.)

Szombaton: 3, 5, 7 és 9 órakor: bemutató! *A nevető ember*. Hugó Victor regénye. — (Conrad Veidt—Mary Philbin). Mérsékeltlen felemelt helyárak! Kedvezményes jegyek nem érvenyesek!

Vasárnap d. e. 11. *Fölösleges ember*. Paul Wegener és 13-as bérkocsi. (Lily Damita). 10 éves helyárak!

Egész héten: *A nevető ember*

HEYMAN-SZINKÖR HETI MŰSORA (Telefon 29)

Péntek: 5, 7 és 9 órakor: Nagy premier! A sanfranciscoi démon.

Szombat, vasárnap, hétfő: A sanfranciscoi démon.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Nagy matiné: A szenvedélyes táncosnő.

AZ APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken, szombaton és vasárnap: Kritizendoriban vesztettem el a szívemet. Harry Liedtke legmulatságosabb filmje. Ezenkívül: Lipi-Lupi. Bohózat. Játsszák: Berégi László, Nádas Ernő, B. Dénes Böske.

Vasárnap délelőtt szenzációs matiné: *Cigánybecsület*.

Uri fehérműt a legszebb kivitelben készít **Tóth** uri divatüzlete 875

Rottenberg Márton cég értesítése

Az őszi időnyre megérkeztek az új divat kabát és csizmák, kész női kabátok gazdagon szőrmézve, kész férfi öltönyök és felöltők, méret szerint is. a legújabb angol kelmékből, az összes divatcikkek a legolcsóbban szerezhetők be

részletfizetésre is

Rottenberg Márton

áruházában

Str. Nicolai Jorga 15. szám

A nők kedvence: Harry Liedtke, játszik az

Ma már **Lon Chaney** a Heyman Szinkörben

Ma és a következő napokon:
Lon Chaney legnagyobb és legszebb alakítása
A SAN FRANCISCOI DAEMON

Rendes helyárakkal
 Kedvezményes jegyek nem érvényesek

Ötvenmillió lejjel károsította meg egy gyár a kincstárt

— Bukaresti tudósítónktól —

A moldovai Bacau városában óriási visszaélések történtek, a melyeknek révén a kincstár

közel ötven millió lejjel károsodott.

Egy bukaresti lap leplezte le az egész ügyet. Rámutatott a lap arra, hogy az ötven millió lejes visszaélést — egyelőre felderítetlen körülmények közt — a bacau-i „Glória”-gyár követte el és kérte a lap, hogy a pénzügyminiszter gyorsan avat

kozzék be, hogy az állam hozzájuthasson ahhoz az összeghez, mellyel megkárosították. A pénzügyminiszteriumban azonban mindmostanáig

nem tettek semmiféle intézkedést.

Viszont, — mint a bukaresti lap értesül — addig is, amíg az egész ügyet elsimítják, máris működésbe lépett a korrupciós-rendszer.

183 diák közül 6 ment át az érettségig Galacban

Bukaresti tudósítónk távirata

„Az érettségi vizsgák katasztrófájának statisztikája terén kétségtelenül Brailáé az elsőség. Száznolcvanhárom diák állt érettségire a nagy kikötővárosban és ebből a 183-ból mindössze hatnak sikerült a vizsga. A szülők kérték a közoktatásiügyi minisztert, hogy semmisítse meg ezt a hallatlan eredményt.

Paraszlok bezártak egy tanítónői szobájába és felgyújtották a házat

— Bukaresti tudósítónktól —

Különös hírt közöl Besszarábiából a „Curentul”.

Egy tanítónőről szól a hír, egy szegény leányról, akit keserű sorsa, Besszarábia egy kis falujába sodort, hogy a betűvetésre megtanítsa a gyerekeket.

A falu paraszti lakossága — mint másutt, úgy itt is — nem valami szívesen küldte a gyermekeket az iskolába, inkább marháat, disznót, libát őrizni küldi a legelőre. A tanítónő, mit tehetett: alkalmazkodott a törvényhez és büntetést róvaott ki ezekre a szülőkre, akik a közoktatási törvény ellenére cselekedtek. A parasztok, amikor a bírságért már többször megjelent náluk a végrehajtó, bosszúra készültek a szegény tanítónő ellen. S egy éjszaka valóban fel is kerekedtek a parasztok, elindultak a kicsi kis iskolaépület felé, amelynek egy parányi szobájában lakott a

tanítónő. A lázadó parasztok bezártak minden kijáratot, aztán felgyújtották az épületet. A nagy lármában, zűrzavarban, persze, felébredt a tanítónő is. Kinyitotta az ablakot, hogy meglássa: mi van. Amikor ráeszmélt, hogy milyen retentő bosszút akarnak rajta állni a parasztok, kitérte két kezét az ablakon át és úgy hönörgött a néphez bocsánatért. Megígérte nekik, hogy még másnap kéri fogja elhelyezését a minisztertől és nem fogja őket többé semmiféle kellemetlen helyzetbe hozni.

Szerencsére, akadt a tömegben néhány emberségesebb érzelmű ember: ezek aztán rábeszéltek a többieket, hogy könyörüljenek meg a szegény leányon...

A nők kedvence:
 Harry Liedtke játszik az Apollóban.

DARABONT ÉS SZIKSZAY

úri szabók.

Meglepő olcsón

készítenek cégük részére lekötött angol divatalkelmékből

urí ruhákban

Bulev. Regele Ferdinand 24. Plebănia palota.

436

A szélsőségek elleni harcot hirdeti Mereskovszkij, a világhírű orosz író

Az emigrációban élő orosz írók és újságírók Belgrádban kongresszust tartottak, amelynek legkiemelkedőbb alakja Dimitrij Mereskovszkij, a ma élő orosz írók egyik legnagyobbja volt, akinek csaknem minden munkája le van fordítva magyarra és közülök például a „Leonardi de Vinci” és még néhány történeti regény számos kiadást ért el.

A belgrádi kongresszust bankett fejezte be, amelyen Mereskovszkij nagy beszédet mondott. Különösen azokat a gondolatokat fejtegette, amelyekkel legújabb regényében, az Atlantida Europa-ban foglalkozott. Mereskovszkij többek között a következőket mondotta:

— En orosz intellektuál vagyok és nagyon sokat harcoltam azért, hogy a cári rezsim megbukjon. Ezt nem is sajnálom. Az orosz szlávbarátok reakciók voltak és én, aki teljesen Dosztojevszkijhez vagyok kötve

és Dosztojevszkijből indultam ki, ellensége voltam az ő szlávbarátságának, mert ez egyet jelent a rabsággal. Ezért nehéz volt az ő utjain járni. Ha Dosztojevszkij felkelne sírjából, nem tudná megérteni, hogy Mereskovszkij miért követeli Belgrádban a szlávbarátságának reális alapokra való helyezését. De amit én követelek, az egészen más szlávofilizmus, mint amelyik Oroszországból jött. En reális, aktív barátságra gondolok és ez egyet jelent a szabadsággal.

— Azt szokták mondani, hogy Önök szerbek hazafiak, én azonban látom, hogy még ennél is többek, de rajtuk nem segít, ha csak hazafiak vagyunk. A hazafiságnál van egy sokkal nagyobb erő, az internacionalizmus. A hazafiság nem elég, sőt a harcra, amelyet a ma felépülő szélsőséges, romboló áramlatok ellen folytatnunk kell.

Amikor az adótartozások miatt visszafarítják a cégnek áruért járó egész összeget

Ha véletlenül két hónappal ezelőtt történik meg az alábbi eset, egyáltalán nem csodálkoztunk volna rajta, hiszen a Storecu-rezsim alatt csak természetes volt, hogy egyes alárendelt tisztviselők nem riadnak vissza semmiféle erőszakoskodástól. Érthető tehát, hogy nagyon meglep bennünket az, hogy most Alexandru Olteanu pénzügyigazgató működése alatt előfordulhatott az, amit itt röviden elmondunk. Elmondjuk abban a reményben, hogy az új pénzügyigazgató meg fogja találni a módját annak, hogy hasonló visszaélések elő ne fordulhassanak.

Egyik ismert nagyváradai cég már évek óta szerződéses szállítója több nagyváradai intézetnek. A cég többek közt élelmiszert szállít a fiu- és leány-internátusok részére és az esedékes összegeket minden hónap végén a pénzügyigazgatóság pénztára utalja ki. Az elmúlt hó végén a cégnek 60.000 lej követelése volt és nem csekély volt a cég meglepetése, amikor a pénzügyigazgatóságnál arról értesítették, hogy hátralékos adótartozása fejében lefoglalják az összeget. Szóval: egész egyszerűen, egy banit sem kap kézhez az elmúlt hónap szállításért. A cég annál is inkább protestált az önkényeskedés ellen, mert a kezei között lévő nyugták szerint minden hónapban pontosan eleget tett a részletekben való adófizetésnek és különben is egész adója, amit 1928 év végéig tartozik kifizetni, mindössze 58.000 lej tesz ki. Hosszas utánjárás és kilincselés után, mégis sikerült annyit elérniük, hogy a pénzügyigazgatóság a cég részére járó összegnek csak a felét vonta le adótartozás címén.

Valószínűnek tartjuk, hogy Alexandru Olteanu adminisz-

trátor nem tud az ilyen dolgokról, épen ezért hívjuk fel a figyelmét erre a konkrét, szomorú esetre.

Egy váradi vendéglőben nagy dárídó volt az éjszaka záróra után

Craciun Miklós rendőrspektor, a nagyváradai államrendőrség közigazgatási ügyosztályának új főnöke, az elmúlt éjszaka egészen váratlanul, razziát rendezett a Mo-soiu (Kert)-utcán lévő Orient-vendéglőben. Amikor a rendőrtisztviselő belépett a vendéglő ajtaján, nem csekély meglepetésére, a lehuzott redőnyök mögött hangos dárídózás volt: butélikkal telt asztalok mellett mulató társaság, vigan huzta a cigány, míg egy távolabbi asztalnál nagy kártyacsata zajlott le. Craciun Miklós rendőr-inspektor azonnal leigazoltatta az egész társaságot és úgy a tulajdonos, mint a mulatságban és a kártyázásban résztvevők ellen megindította az eljárást.

Ez alkalommal az államrendőrség az Estilap útján ismételtén figyelmezteti az összes nyilvános helyiségek tulajdonosait, hogy a jövőben szigorúan alkalmazkodjanak a záróra vonatkozó rendelkezésekhez, mert a kihágások elkövetői ellen a törvény teljes szigorával fognak fellépni.

Nevető ember
 Nevető ember
 Nevető ember
 Nevető ember
 Nevető ember

Őszi kalaptüdenségek érkeztek
 Töltsd urí divatüzletébe

Jól akar mulatni? Jöjjön ma az Apollóba!

SPORT

A váradi futball derbyn Morár Teofil dr lesz a bíró

Példátlan izgalom előzi meg a NAC—Törekvés bajnoki meccset

Nagyvárad sportéletének mindig meg van a maga szenzációja. Most éppen a vasárnapi futball derby kavargja fel a kedélyeket. Kávéházakban, mozikban és más szórakozó helyeken egyébről sem beszélnek, mind a vasárnapi meccsről.

Mindkét csapat egész héten szorgalmasan tréningelt. A tréningeket nagyszámu drukkerhad statisztálta végig. Egyik-másik drukker-csoportban hatalmas vitatkozások folynak. Mindenki optimista. Aranyért sem lehet találni valakit, aki az ellen csapat győzelmét tippelné.

A nagy futball attrakciót Morár Teofil dr. Románia egyik legjobb bírójá fogja vezetni. Ez a tény magában véve megérdemli a legszelebb körü érdeklődést. A csapatok komplett összeállításban szerepelnek, hogy ezzel a legfontosabb meccsel döntse el egyrészt a bajnokság őszi fordulójának első helyét, másrészt azt: melyik a legjobb váradi csapat?

Dr Puticiu rendőrprefektus husz rendőrt bocsátott az egyesületek rendelkezésére; így biztos, hogy az izgalmasnak ígérkező mérkőzés feltétlenül rendben fog lefolyni. A klub vezetőségek minden tekintetben megtették a legfokozottabb előkészületeket a közönség teljes kényelmének biztosítására.

A mérkőzés pontosan 4 órakor kezdődik.

Előzőleg az I. b. csapatok játszanak a szövetségi díjért.

Az ifjúsági bajnokit délelőtt játszik le, szintén a Károly-pályán.

Mi lesz a vasárnapi nagyvárad és pesti derby eredménye

Heti pályázatunkon a következő négy kérdés szerepel: 1. Mi lesz a NAC—Törekvés, 2. a Hungária—Ujpest, 3. a NSC—Makkabea és 4. Ferencváros—III. ker. meccsek eredménye? 1. díj Tolnai-könyv, 2. díj mozijegyek, 3. díj Sportalmanach, 4. 5. 6. díj meccsjegyek.

A pályázatokat szombat estig kell a Hegedüs Hirlapírodába bevinni.

A Makkabea vasárnap Szalontán játszik bajnokit a NSC ellen.

A Sporthirlap jövő hétfői száma részletes beszámolót közöl a NAC—Törekvés, az Ujpest—III. ker., a Ferencváros—III. ker., a Makkabea NSC, valamint az összes romániai és magyar profiliga meccsek eredményeiről. Megjelenik kora reggel. A négy oldalas lap ára 5 lej.

* Az ifju filharmonikusok hélfőn, 15-én, este fél 7 órakor tartják első zenekari próbájukat a Kereskedelmi Csarnokban. Pontos megjelenés kérelmek.

* Házasság. Klein Nándor és Weinberger Olga ezúton értesít rokonaikat és ismerőseiket, hogy esküvőjüket f. hó 16-án Budapesten, Elemér-u. 5. sz. alatt tartják. Gratulációk szombaton helyben Str. General Mosoiu 7. sz.

Személyek keresletnek!

minden helyen, mint fiókvezetők. Különös szakismeret, raktár, vagy üzemi tőke nem szükséges. Havi jövedelem kb. 150—200 dollár. Ajánlatok e címre küldendők:

The Novelty Company in Valkenburg (Limburg) Holland. 937

Ma már
Lon Chaney
a Heyman Szinkörben

Klein Vilmos

harisnyái a legjobbak.
Bul. Regele Ferdinand 3.

* A legszebb divatlap a Jardin des modes, minden varrónak meg kell venni. Télikabát, ruhamodellek csak ebben mérvadók. Ára 65 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapírodában.

Ma Lazar Aurel dr házában találkoznak Nagyvárad román intellectuelsei

Ismert dolog, hogy tíz évvel ezelőtt, dr Lazar Aurél házában gyűlt össze az a román komité, amely megfogalmazta a magyar parlamentben felolvasandó elszakadási deklarációt.

A tíz esztendő forduló most meg akarja ünnepelni Nagyvárad románsága.

Ma déli tizenkét órára meginvitáltak

dr Lazar Aurél házába az összes nagyvárad román ügyvédek, akik számára íveket köröztek.

Az összes nagyvárad román ügyvédek átvették ebben a formában és kézjegyükkel igazolták a meghívást, amely pártkülönbség nélkül történt. Az érdekes találkozó első decenniumán minden valószínűség szerint, ott lesznek Nagyvárad összes román intellectuelsei, az orvosi, tanári kar és a hatóságok magasrangú képviselői is.

A helyzetnek megfelelően a prenonszirozott nemzeti párti vezér házában ebből az alkalomból természetesen, nem lesz szó a napi politikáról.

Fennállásának századik évét ünnepli egy nagyvárad iskola

A jövő hónap 28-án lesz éven száz esztendeje annak, hogy a várád-oluszi román. kath. elemi fiúiskola (Stark-iskola) megnyílt. Ezt a centennáris fordulót ünnepséges keretek közt akarja megünni az iskola, amelynek igazgatósága ez alkalomra, most felhívást bocsátott ki. E felhívás többek közt a következőket mondja:

Nem is lehet áttekinteni azoknak a derék polgároknak számát, akik ebben az iskolában barangoltak keresztül az ABC rejtélyes birodalmát, akik itt tanulták meg hitüket, fájukat szeretni és értük minden áldozatot meghozni. Talán nincs senki közöttük, aki szívettel elteve, ne gondolna vissza azokra a felbecsülhetetlen értékű esztendőkre, melyeket itt, a Stark-iskola padjaiban átélt.

— Ez a nevezetes évforduló nem mulhat el nyom nélkül! Megmozdultak a volt tanítványok és ünneppé akarják avatni a centennáriumot, az 1928. nov. 18-át. A nagyvárad román. kath. egyháztanács is a katolikus iskola vallásos, kulturális és faji jelentőségének tudatában, nagy ünnepre készül.

— A nagyvárad katolikus egyháztanács ezennel felhív minden katolikus férfit, akik valaha a Stark-iskolának növendékei voltak, hogy lehetőleg személyesen vegyenek részt ezen a ritka, szép magyar kultúrünnepeken s jelentsék be nevüket, foglalkozásukat és lakóhelyüket a jubiláris iskola igazgatóságánál (Bul. Reg. Ferd. 24. a.), hogy velük kellő időben közölhetők legyenek az ünnepségekre vonatkozó fontos tudnivalók és esetleges elzárólasólásukról gondoskodás történhessék.

Repülőgépen a déli sarkra

— Az Estilap eredeti távirata — Newyorkból jelentik: Byrd amerikai pilóta, aki, mint emlékeztet, tavaly júniusban megemelte magát Amerikából Európába repült, most a déli sarkot akarja elérni. Ezért tegnap Los-Angelesből az ausztráliai Új-Zélandra repült, ahonnan két expedíciós bájó 82 főnyi legénységgel és három repülőgéppel rövidesen elindul a déli sark felé.

Cigánynyelvű lap Oroszországban

Az Estilap eredeti tudósítása Moszkvából jelentik: A szovjetkormány engedélyezte egy cigánynyelvű lap megindítását. Az első szám most jelent meg és a cigányok kóborlását, történetét ismerteti, a kulturális szervezkedést propagálja és cigánynovellákat közöl.

HIREK

El ne felejtse
Jegyét megváltani
a doni kozákok
hangversenyére
Szombat este
fél 10 órakor
a Kath. körben
Jegyek a
Musicában.

* A pénzügyigazgató a nyugdíjbizottságban. Bukaresti tudósítónk jelenti, hogy a nagyvárad nyugdíjkerület bizottságába a pénzügyminiszter a maga delegátusául Alexandru Olteanu Nagyvárad pénzügyigazgatóját nevezte ki.

Bőr- és kötött kezűk
legolcsóbban
Klein Vilmosnál

Ma már
Lon Chaney
a Heyman Szinkörben

* Kultürest a Pávelutcai Munkás-Otthonban Október 13-án, szombat este 9 órai kezdettel tartja a szocialista érzelmű munkásság kultürestjét a munkásműkedvelők és munkászenekar közreműködésével. Belépődíj nincs, a műsor ára 20 lei. Műsor után tánc.

Perédy György szenzációs vallomása leleplezte a denunciáns Kaisler Ödönt a hadbíróság előtt

Hogyan akarta bajba keverni a Magyar Párt vezetőit a züllött elcsapott jegyző

Általános feltűnést keltett az a legújabb kémkedési pör, amelyet a kolozsvári hadbíróság ügyésze indított a Magyar Párt néhány vezetője — köztük több nagyváradi — ellen. Az előzmények eléggé ismeretesek. Egy elcsapott, rovtomultu jegyzőt, Kaisler Ödönt, különböző szélhámosságok miatt, a kolozsvári rendőrség az elmúlt esztendőben letartóztatott. Azt a vádat emelték ellene, hogy állás nélküli, volt magyar tisztviselőnek kiadva magát,

végigszarolta Erdély különböző nagyvárosaiban a Magyar Párt egyes vezető embereit.

A letartóztatás alkalmával Kaisler azt vallotta, hogy a magyarpárti korifeusok azért segítették őt alamszínával, hogy támogassák Magyarországra való kémkedési üzemeiben.

A kolozsvári hadbíróság már több ízben tűzött ki tárgyalást ebben az ügyben. Azonban a tegnapi tárgyalásra a Magyar Párt vezetőembereit, akik eddig csak mint tanúk szerepeltek a perben

vádoltakká minősítette át a katonai ügyész.

A tegnapi tárgyaláson a vádlott egészen meglepetésszerűen kijelentette, hogy

a kolozsvári rendőrség kinyomtatása kényszerítette őt vallomásának megtételére.

A délutáni tárgyaláson a kolozsvári rendőrség tisztviselőit hallgatták ki, akik tagadták Kaisler Ödön bántalmazását. Draghiciu Aurél rendőrigazgató a következőképpen adta elő Kaisler Ödön kihallgatásának történetét:

— Vallatás közben hirtelen hozzáfordultam Kaislerhez és ezt kérdeztem:

— „Ugy-e ön a magyar kémszervezet B. osztályához tartozik?”

Mire Kaisler elsápadt és reszkető hangon igennel felelt.

Draghiciu rendőrigazgató elmondta aztán, hogy Kaisler nevében levelet írt bizonyos Osváth kapitányhoz, aki ismert kém és találgatást adott neki. Kaislerrel együtt meg is jelentek a jelzett helyen és a kitűzött időben, de Osváthot nem találták ott.

Kaisler ezután dr. Fehér Márton nagyváradi ügyvédhez vezette a kolozsvári rendőrség detektívjét. Fehér dr. irodájába ezzel a jelszóval lépett be: Talpra magyar! Dr. Fehér Márton — mondja a tanu — rendkívül ideges lett a jelszó hallatára, de semmi felvilágosítást sem tudott adni. Ekkor — mondja tovább Draghiciu — Perédy György nagyváradi újságíró keresték fel, aki a Magyar Párt titkára is. Kihívták az Újságíró Club előszobájába. Amikor Kaisler Osváth kapitány iránt érdeklődött, Perédy dühbe jött és a következőket mondotta Kaislernek:

— Nem tudok sem Osváthról semmit, sem magáról nem akarok tudni semmit. Mindaddig, amíg nem tisztázza a kérdést, amit a Magyar Párt önün publikált, nem állhatok szóba önnel. Takarodjék innen!

Kártérítésre ítélték egy újságíró, aki Cuzát támadta

Rendkívül érdekes perrel foglalkozott tegnap a bukaresti legfelső Semmitőszék. A panaszos: Cuză professor volt, a vádlott pedig Schefer hírlapíró, a „Curierul Israelit” szerkesztője. A lap ugyanis vehemens támadást intézett Cuză professzor ellen, amely miatt a professor rágalmazás címén pert indított.

Az esküdtársak annaki. jelen a cikkirót bűnösnek mondták ki és ezért egy havi fogházra és negyvenezer lej pénzbüntetésre ítélték.

Az elítélt az alsófokú bíróság ítélete ellen fellebbezéssel élt a bukaresti Semmitőszékhez. A Semmitőszék a fogházbüntetésre nézve megállapította, hogy az amnesztia alá esik, viszont utasította az alsó bíróságot, hogy az ítéletnek a pénzbüntetés és kártérítés összegére vonatkozó részét vegye nyílt revízió alá.

Perédy Györgyöt hallgatta ki ezután a hadbíróság. Perédy világos és meggyőző vallomásában kijelentette, hogy Kaisler Ödönt mindössze kétszer látta. Kaisler mindkét alkalommal az Újságíró Klubban kereste fel őt és pénzbeli segítséget kért tőle.

Ő azonban nem adott soha, mert iszákos embernek látta Kaislert.

Határozottan megcáfolta Perédy azt, hogy a Magyar Párt szóban forgó közléséről beszélt volna Kaislerrel. Felmutatta Perédy a Magyar Pártnak egy felhívását, amelyben

a Perjési név alatt kéregető Kaisler Ödönt a Magyar Párt szélhámosnak bélyegezi és figyelmezteti a közönséget, hogy ha egy ilyen nevű kéregető jelentkezik, azonnal adja át a rendőrségnek.

A hadbíróság ezek után láthatólag arra a meggyőződésre jutott, hogy

a Magyar Párt tagjainak ez ügybe való belekeverése lehetetlenség.

Ma délelőtt folytatták a tárgyalást. Újabb tanukat hallgattak ki és a perbeszédre is előreláthatólag sor kerül.

Fiacskám, gyere ebédelni

Kevesen ültek széjjelszóródva, tányér és eszágcsörgés kietlen, őszi zajában. Nem voltam éhes, de nem tudtam leküzdeni a szokás vágyát, hogy ebédeljek. Később nem értem volna rá, így elég korai délidőben egy vendéglőbe vittek lábaim.

Ebédidő. Nem tehetek róla, bennem is föllövell ez a pszichikai geizir, amikor kiürülnek az utcák, hivatalok, megállnak a gépek és elhal a forgalom, a legszebb napsütésben és az emberek tervét, célját, reményét ételpára homályosítja el.

A fölösleges kiadások foglyának éreztem magam. Rendelek, otthagynom, de fizetnem kell. Évtizedeken keresztül kényszerítettek, a rendszeresre való szoktatás bukott politikájával: délben haza kell mennem és enni vagyok köteles. Nyugtalanra és bátoratlanná silányít előrevetett gondolata a közeledő ebédidőnek. Átadhatom-e magam egy bontakozó terv transzának. Rohan hat-e vélem külön gondolat a végállomásig, a katasztrófa veszélye nélkül? Vissza kell fordulni a cél előtt, meg kell állni a legvadabb zökkenéssel, össze kell rogni erőteljes, megadással tűrni szolgálóra tehetetlenségét, amikor egy gyöngéd hang megszólal:

— Fiacskám, gyere ebédelni.

Akaratodtól, gondolataidtól megfosztva szolgáló lélekkel áldozod fel gyakran legproduktivebb órádat familiádnak, a mely éhesebb, mint te vagy és izesebb a falatja, ha minél többen csámcsogtok együtt. Leül az asztalhoz és végig ministrálsz egy szertartást, a melyet fehér szalvétába burkolt családiföld celebrál. S türelmetlenül várod az ételek eltemetését, az utolsó szilvámag kiköpését, hogy menekülj a szabad levegőre, önmagadhoz.

A téstánál tudtam összegezni kőválygó gondolataim eredményét. A téstánál, a melyből éppúgy nem ettem semmit, mint a levesből, husból, főzelékből. Csak piszmogtam a késsel, villával a tányérok fölött, hadakoztam az ebédidő fogalmának bénító kényszere ellen. Hadiköltségem summája: nyolcvan lei.

Marton István.

Spitzer és Weinberger

cég üzletét átvettem és azt saját nevem alatt felosztatom teljes árukészletemet és a berendezést eddig nem létezett olcsó árban árusítom.

Spitzer Béla

női divat confectio és ruházati áruház.

686

A temesvári sör sikere a kiállításon

A vendéglősök és cukrászok kiállításán nagy elismerést aratott a temesvári sörgyár, a melynek gyártmányai és borai a kiállítás legértékesebb produktumai közé tartoztak. A felszolgált temesvári sör a kiállítás látogatóinak rendkívül ízlett.

OFFICE EQUIPMENT COMPANY

UNDERWOOD

írógépek gyári vezérképviselete
Str. I. C. Brătianu (Szaniszló-utca) 1.

Írógépek legjobban, legolcsóbban.

kedvező fizetési feltételek mellett szállít az

Megbízható írógép javító műhely

OLCSÓ ÉS ÍZLESES**CIMTÁBLÁKAT**

a legszebb kivitelben készít:

FÖLDES

Piața Unirii (Szent László-tér) 7 szám.

Kérjen ajánlatot.

Külön jelzőtáblák a váradi taxikon

A közelmúlt napokban végre felszerelték a váradi autótaxikra is az órákat: most már csaknem minden taxi árjelző-órával van ellátva. Az államrendőrség azonban a taxiórák mellé feltűnően még egy külön jelzőtáblát is felszerelték, hogy az idegen városbeli publikum is könnyen megismerhesse azokat az autókat, amelyek a helyközi forgalmat megállapított tarifa mellett, kötelesek lebonyolítani. A rendőrség közigazgatási ügyosztálya minden taxira egy táblácskát szerel, a melyen T.X. jelzés lesz, megkülönböztetésül a magánautóktól.

oooooooooooooooooooooooooooo

Ingyen apróhirdetés az Estilapban

A Nagyvárad Estilap meg akarja bálálni olvasóinak azt a szeretetet, amit a lap iránt tanúsítanak. Mindenki, aki a lapot állandóan olvassa, ingyen veheti igénybe a lap apróhirdetési rovatát.

Aki a Nagyvárad Estilap tizenöt lapját behozza a kiadóhivatalba (Hegedüs Hirlapiroda), annak ingyen közlünk egy tiszta apróhirdetést.

Vegye meg, tegye el a Nagyvárad Estilapot és hirdetés formájában visszakapja azt az összeget, amit a lapért fizetett.

oooooooooooooooooooooooooooo

* *Schöne Wienerin* októberi száma már kapható a Hegedüs hirlapirodában.

Munkáslányokat felvesszünk

felveszünk

Sonnenfeld dobozgyár

Str. Pacii (Béke)-utca 7.

Utlevél vizumokat leggyorsabban és legpontosabban a HEGEDÜS HIRLAPIRODA intéz el.**Vizumárak:**

Fél magyar vizum	480 Lei
Osztrák	610 "
Francia	650 "
Német	1090 "
Olasz	630 "
Cseh	590 "
Magy. utl. hossz. I-es	250 "
" II-es	1000 "
Jugoszláv vizum	650 "

Felvilágosítást bármilyen vizumról. Vidékieknek postán azonnal elintézzük.

Vadász & Schönfeld

bútorszövet és szőnyegárúház

Strada Alexandrii (Teleki-u.) 4. sz.

II-ik olcsó akciója megkezdődött.

A nagyszerű tavaszi vásárhoz hasonlóan ismét nagytömegű szőnyeg, függöny, terítő és bútorszövet

Hencserterítő kiváló plüsch Lei 1750.—

kerül feltűnő olcsó gyári árak mellett eladásra

Átjáró szőnyeg gyári smyrna Lei 1200.—

Nem a „Dollár”, hanem az „Amerika”

Tegnap számunkban megírtuk, hogy milyen visszaéléseket követtek el egyes úgynevezett csoportbiztosító társaságok. Cikkünkben a „Dollár” biztosító társaságot neveztük meg, mint egyik olyan vállalkozást, amely visszaél az emberek bizalmával.

Mint most értesülünk, nem a „Dollár” hanem az „Amerika” nevű biztosító társaság volt az, amely annyi kisémbert lélevezetett; és az Amerika vezetőit tartóztatták le. Maga a „Dol-

lár” biztosító társaság is eljárást indított az „Amerika” ellen, mert az „Amerika” ügynökei számtalan esetben megfélemlítették a közönséget olyképp, hogy a jönné és tisztességes alapokon álló „Dollár” nevére vettek fel biztosításokat és ezeket aztán átadták az „Amerika”-nak.

A „Dollár” biztosító társaság csak korrekt üzleteket csinált és most készül fuzóra egy nagy párisi biztosító céggel.

APRÓHIRDETÉSEK**Levelezés**

FÜGGETLEN urinő, független uriember barátságát keresi, ki szerény anyagi támogatásban részesítene. „Mozipartner” jelégére levelet a Hegedüs Hirlapirodába. 691

oooooooooooooooooooooooooooo

Alkalmazás

INTELLIGENS leány gyermekek mellé, vagy idősebb urnőhöz ajánlkozik. Str. Take Ionescu (Körös-u.) 39. Kovács Irén. 657.

KENYÉRKIHORDÓ e'arúsítót keresünk Váralja Katonavárosi városrésze Jancobi testvérek. 674

KÖNYVELŐ 5 évi bankpraxissal, bármily foglalkozást elvállal. „Szorgalom” jelégére kiadóba. 689

KISZCIGALÓ leány jó megjelenésű, ügyes, románul beszél, üzletbe, cukrászdába ajánlkozik. 688

FOGTECHNIKUS tanuló-nak 4 középiskolát végzett iu felvétetik Nic. Jorga Zöldfa-utca 6. 687

ÖNÁLLÓ szűcssegéd azonnal felvétetik. Rubin szűcs Calea Victoriei 5. 686

ELÁRUSÍTÓNÉ felvétetik (román nyelv kötelező) Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 685

GÉP- és gyorsíró, több évi irodai gyakorlattal állást keres. Cim a kiadóban. 684

ÜGYES varrónő házakhoz ajánlkozik, munkát vállal otthonra is. Cim a Hegedüs Hirlapirodába kér.

MOTORSZERELŐ soffőr állást keres. Gottlieb, Hirlaria (Pece)-u. 13. 692

Lakás

NEGY szoba, hallos urilakás Olasziban novemberre, 3 szobás lakás nem fürdős, okt. 17-re, több 1, 2, 3 szobás lakásom van. Üzlethelynek, műhelynek való helyiség forgalmas utcán novemberre kiadó. Keresek 2, 3, 4 szobás lakásokat jól fizető feleimnek. Balásné utóda Nic. Jorga Zöldfa-u. 21. tél 10-től fél 1-ig. 635

KERESEK 3 4 szobás modern lakást központban egészséges helyen november elsejére, esetleg előbb Kérek címet, vagy ajánlatot „Régi váradi” címre a kiadóba, (Hegedüs Hirlapiroda.) 158

Iskolakották nagy választékban és olcsó árban csak nálunk kapható. Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztály.

oooooooooooooooooooooooooooo

Adás-vevés

ELŐMELEGÍTŐ spór, három köves, falióra, oválasztal, ebédlokredenc márványalappal, konyhaberendezés, cseléd-ágy, kétszárnyas üvegajtó olcsón eladó. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 683

TIZENÖT használt 6 hektós hordó eladó. Str. Prințul Carol 7.

EGY jókarban levő káposztás dézsa eladó. Coșbuc (Szalárdi)-u. 9. a ház mesternél. 690

oooooooooooooooooooooooooooo

Különfélék

TAKARÍTÁST délelőttre, vagy délutánra, iroda takarítást is vállal. Str. Horia (Báthory-utca) 16. Kótiné és Nemesné. 664

AMERIKÁBA UTAZOM megbízásokat elvállalok. Cim Berger Milka könyvkereskedés.

Végeladás! Végladás!**Hatóságilag engedélyezett végeladás**

Az összes raktáron levő szőnyegek, hencsertakarók, bútorszövetek stb.

minden elfogadható áron kiárúsítatnak.

BACK BERNÁI

Mária Királyné-tér 1. 718

Olcsón, szépen, gyorsan fest, tisztít, mos, vasal

375

Szabó László

kelemefestő

Take Ionescu (Körös)-utca 1.

Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Ha fontos

az egészsége, kényelme és izmossága, akkor rendelkezjen hygienikus orvosi

779-2

h a s k ö t ő l

Kovács Sándorné

specialistánál. — Nilgésztelep.

Alkalmi házvételék!!

Jövedelmező bérházak a város központjaiban: 150 ezer alapbér, május 1-től 200 ezer, vételár 920 ezer; 105 ezer alapbér, május 1-től cca 120 ezer, vételár 600 ezer; május 1-től 175 ezer alapbér, 1 millió. **Magán- és családi házak** Olaszi központi negyedében 4 szoba, fürdőszoba és 2 szobás lakással, 500 ezer; 4 szobás, fürdőszoba magánház 430 ezer. PETROCZY Zoltán N. Zsiga (Lukács György)-utca 38.

Szőrmeárunk

nagy választékban, legjutányosabban kapható

Leichner szűcs

Strada Ep. Ciorogariu 4.

906

Használjon kizárólag csak

SPHINX

legfinomabb táblaolajat

Kapható 1—5 és 10 kg-os bobozokban minden fűszer, csemegeüzletben és bodegában

Fischer Emil

ORADEA

Parcul Stefan Cel Mare (volt Tisza Kálmán)-tér 11.

Telefon: 962

Sonnenfeld Adolf r. t. Nagyvárad